

Hoe bouw ik een goed pensioen op?

*Iedereen kan het, maar niet
iedereen weet hoe.*

Leon Elsman RC

ISBN: 9789403605739
Copyright © Leon Elsmann

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere vorm, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor het opnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken dient men zich tot de uitgever te wenden.

1	INTRODUCTIE	5
2	JE HUIDIGE PENSIOEN	8
2.1	Wat is pensioen?	8
2.1.1	AOW / Basispensioen	9
2.1.2	Werknemerspensioen	12
2.1.3	Eigen gedeelte	18
2.2	Met welke leeftijd kan ik met pensioen?	19
2.3	Hoe hoog is mijn huidige pensioen?	22
2.4	Samenvatting	23
3	EEN GOED PENSIOEN	25
3.1	Wat is een goed pensioen?	25
3.2	Heb ik een pensioengat?	28
3.2.1	Jaarruimte berekenen	29
3.2.2	Reserveringsruimte berekenen	33
3.2.3	Fiscaal voordeel berekenen	35
3.3	Samenvatting	40
4	JE PENSIOENTEKORT VERKLEINEN	41
4.1	De regel van 72	41
4.2	Hoe verklein ik mijn pensioentekort?	44
4.2.1	Niet fiscaal aantrekkelijk	45
4.2.2	Fiscaal aantrekkelijk	49
4.3	Samenvatting	54
5	BASISCURSUS BELEGGEN	57
5.1	Wat is beleggen?	57
5.1.1	Basisprincipes voor iedere belegger	59
5.1.2	Actief versus passief beleggen	63
5.2	Waar kan je beleggen?	72
5.3	Samenvatting	74

6	FISCAAL AANTREKKELIJK JE PENSIOENTEKORT	
	VERKLEINEN	75
6.1	Banksparen	75
6.1.1	Passief banksparen	76
6.1.2	Actief banksparen	82
6.2	Lijfrenteverzekering	89
6.3	Samenvatting	91
7	SLOTWOORD	92
	BRONNENLIJST	94

1 INTRODUCTIE

“Leon je weet toch dat je hier bij KPMG niet voldoende pensioen opbouwt” (September 2012).

Met deze letterlijke woorden begon ik de tweede werkdag van mijn eerste baan bij KPMG. En met niet voldoende werd hier bedoeld dat ik onvoldoende werknemerspensioen zou opbouwen, waardoor ik bij het bereiken van mijn pensioenleeftijd met een pensioengat zou zitten.

KPMG had overigens ook een andere werkgever kunnen zijn. Uit onderzoek blijkt namelijk dat 31 procent van alle werknemers in vaste loondienst en 43 procent van de ZZP-ers minder dan 70 procent van hun laatst verdiende loon ontvangen aan pensioen¹.

Dat is nog niet alles.

Van deze mensen bouwen er namelijk meer dan 850.000 helemaal geen pensioen op via hun werkgever².

En nee, dit zijn niet enkel ZZP-ers en flexwerkers die kiezen voor een bepaalde mate van flexibiliteit. Van deze 850.000 mensen heeft 40 procent namelijk gewoon een vast contract en is dus in vaste loondienst.

Dat betekent dat al deze mensen met een pensioentekort zitten. Mogelijk jij ook!

---

¹ L. Treur, 2 maart 2018 op <https://economie.rabobank.com/publicaties/2018/maart/pensioentekort-zzpers-en-werknemers/>

² I. Weel, 14 december 2018 op <https://www.trouw.nl/nieuws/856-000-nederlanders-in-loondienst-bouwen-geen-pensioen-op~b764bb9d/>

Maar terug naar September 2012. De manager – met wie ik het gesprek had – raadde mij destijds aan om op tijd voor mezelf te beginnen als zzp-er of door een eigen bedrijf te starten. Zo zou ik in zijn ogen voldoende tijd hebben om zelf een goed pensioen op te bouwen.

Voor mezelf ben ik tot op heden niet begonnen.

Wel ben ik me vanaf dat moment gaan verdiepen in mijn pensioentekort. En wat blijkt?! Het is relatief simpel om je eigen pensioengat te verkleinen. En het mooie is dat de Belastingdienst hier aan meebetaalt, de overheid wil namelijk dat iedereen een goed pensioen opbouwt!

Hoe je je pensioengat (fiscaal aantrekkelijk) verkleint bespreek ik uitgebreid in dit boek.

Omdat ik mijn pensioentekort nu al 5 jaar lang met succes aanvul, wil ik je in dit boek handvaten meegeven van wat ik in deze jaren heb geleerd en waar ik tegenaan ben gelopen.

In die zin kun je dit boek zien als een praktische handleiding die je helpt om inzicht te krijgen in de hoogte van jouw pensioentekort en die je helpt bij het nemen van de stappen om jouw pensioentekort te verkleinen.

Ik raad je aan om zo vroeg mogelijk te beginnen met het dichten van jouw pensioengat. Een goed pensioen opbouwen kost namelijk tijd. Dit komt doordat het positieve rendement-op-rendement effect pas werkt wanneer je geld voor langere tijd rendeert³.

Hoe dat zit? Daar kom ik uitgebreid op terug bij het bespreken van de regel van 72.

---

³ Holland Invest – De Basis van het Beleggen, ISBN: 978-90-818117-1-2

Waarbij je zult zien dat het momenteel 7.200 jaar duurt voordat jij jouw geld op je gewone spaarrekening hebt verdubbeld (0,01 procent rente).

Verder adviseer ik je om het boek vanaf het begin tot het einde helemaal door te lezen en geen stukken over te slaan. Het boek is namelijk zorgvuldig opgebouwd en de stukken uit een eerder hoofdstuk komen van pas bij een volgend hoofdstuk.

Nog even een korte introductie van mezelf. Ik ben Leon Elsman en sinds 2012 werkzaam binnen verschillende financiële functies. Ik heb de studies Executive Master Accountancy, Executive Master Finance & Control en Financial Modeling & Valuation Analyst met succes afgerond. En sta sinds 2016 ingeschreven als Register Controller.

Maar genoeg over mij. Dit boek is er voor jou! En hoe jij – met de hulp uit dit boek - vandaag nog kunt beginnen met het verkleinen van jouw pensioentekort.

2 JE HUIDIGE PENSIOEN

Voordat ik je meeneem in het opbouwen van een goed pensioen is het belangrijk om kort stil te staan bij wat pensioen is en hoe het is opgebouwd.

2.1 *Wat is pensioen?*

Pensioen is het inkomen dat je op latere leeftijd ontvangt wanneer je niet meer werkt.

Je totale pensioen kan uit drie delen bestaan:

- 1) AOW (Algemene OuderdomsWet): Dit is het geld dat je maandelijks van de overheid ontvangt wanneer je met pensioen bent. Dit wordt ook wel basispensioen genoemd;
- 2) Werknemerspensioen: Dit is geld dat je bij het bereiken van de pensioenleeftijd maandelijks krijgt uitgekeerd indien je pensioen opbouwt via je werkgever – ook wel ouderdomspensioen genoemd;
- 3) Eigen gedeelte: Het gedeelte dat je zelf regelt. Bijvoorbeeld door zelf te sparen, te beleggen, een lijfrenteverzekering af te sluiten of door te banksparen.

Je pensioen kan dus uit drie bouwstenen bestaan, die ik nu uitgebreid behandel.

1) <i>AOW</i>	€ ...
2) <i>Werknemerspensioen</i>	€ ...
3) <i>Eigen gedeelte</i>	€ ...
Totaal Pensioen	€ ...

Figuur 1: Bouwstenen die optellen tot je totale pensioen

2.1.1 AOW / Basispensioen

AOW – bouwsteen 1 – is het basispensioen dat je van de Nederlandse overheid ontvangt bij het bereiken van de AOW-leeftijd. Het doel van de AOW is het bieden van een minimuminkomen voor ouderen.

De AOW wordt betaald uit premies die worden ingehouden op het bruto loon dat je verdient. Kijk maar eens op je eigen loonstrook, dan zul je zien dat er iedere maand premies volksverzekeringen⁴ worden ingehouden door je werkgever.

Op je loonstrook zie je dit vaak terug als loonheffing (zie voorbeeld hieronder).

Loon april	€	2.000,-	
Bonus	-	150,-	
	€	2.150,-	
<i>Inhoudingen:</i>			
Loonheffing met loonheffingskorting	€	250,08	
Loonheffing bijzonder tarief	-	68,30	
} 10,65 % Ouderdomspensioen	-	97,77	
} 0,414 % W.V.A.-verzekering	-	8,94	
} 0,39 % W.G.A.	-	7,97	
	€	433,06	-/-
Reiskosten woon-werk (2x 15 km p/d)	-	123,50	
Representatiekosten	-	25,-	
Netto loon, met loonheffingskorting	€	1.865,44	

Figuur 2: Voorbeeld loonstrook met daarop de loonheffing uitgelicht⁵

Hoe hoog jouw AOW-uitkering is bij het bereiken van de pensioenleeftijd is afhankelijk van een aantal factoren:

- 1) Het aantal jaar dat je in Nederland hebt gewoond of gewerkt;
- 2) Je woonsituatie (woon je samen of alleen?).

⁴ Volksverzekeringen: Naast de AOW betaal je mee aan de Wet Langdurige zorg (AWBZ) en de Algemene Nabestaandenwet (Anw).

⁵ Loon, geraadpleegd op 14 augustus 2020 op

https://www.loon.nl/loon/UitlegLoonstrook2019/Voorbeeld_loonstrook_2019.html

1) Aantal jaar in Nederland gewoond/gewerkt

Heb je buiten Nederland gewoond of gewerkt? Dan ontvang je een lagere AOW. Voor ieder jaar dat je namelijk in het buitenland hebt gewoond of gewerkt ontvang je 2 procent minder AOW. Heb je dus langere tijd in het buitenland gewoond dan kan er bij jou sprake zijn van een AOW-gat.

Een voorbeeld: stel je bent vanaf je 20-ste vast in Nederland komen wonen en je AOW-leeftijd is 67 jaar. Hoeveel procent AOW bouw je dan op?

Antwoord: 94 procent AOW. Namelijk 67 jaar - 20 jaar x 2 procent = 94 procent.

Om een volledige AOW-uitkering te ontvangen moet je minimaal 50 jaar in Nederland hebben gewoond (50 jaar x 2 procent = 100 procent).

2) Woonsituatie

Woon je alleen dan krijg je een hogere AOW-uitkering dan wanneer je samenwoont. Dit komt doordat je in je eentje alle kosten moeten betalen, zoals huur en boodschappen. Terwijl de overheid veronderstelt dat als je samenwoont je deze kosten samen deelt.

Terug naar het eerdere voorbeeld. Stel je hebt 94 procent AOW opgebouwd en je bent alleenstaand op het moment je je AOW-uitkering ontvangt. Hoeveel AOW ontvang je dan als je geen heffingskorting ontvangt (zie tabel 1 en 2 op de volgende pagina)?